

Basgranskning - Folkhögskolestyrelsen

Granskningsrapport

Region Kalmar

KPMG AB

2023-03-14

Region Kalmar
Basgranskning – Folkhögskolestyrelsen

2023-03-14

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	2
1.1	Syfte	2
1.2	Revisionsfrågor	2
1.3	Avgränsning	3
1.4	Revisionskriterier	3
1.5	Metod och genomförande	3
2	Resultat och iakttagelser i granskningen	4
2.1	Organisation med ansvarsfördelning och befogenheter	4
2.2	Mål, verksamhetsresultat och uppföljning	5
2.3	Ekonomistyrning och ekonomisk uppföljning	7
2.4	Intern kontroll	8
2.5	Tidigare revisionsrekommendationer	8
3	Slutsats och rekommendationer	10

1 Bakgrund

Regionfullmäktige har gett regionrevisorerna i uppgift att ta fram underlag för den årliga ansvarsprövningen. Det görs i den så kallade årliga granskningen som i sin tur består av grundläggande granskning, fördjupade granskningar och granskning av delårsrapport och årsredovisning. De fördjupade granskningarna tas fram, beslutas och prioriteras efter en riskanalys. Granskning av delårsrapport och årsredovisning görs varje år.

Den grundläggande granskningen sker löpande över året av såväl revisorerna som anställda sakkunniga och består bland annat av revisionsdialoger och dokumentgranskning. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär löpande medan denna basgranskning är en insats som är tidsbegränsad och ett komplement till den övriga granskningen.

Enligt god revisionssed i kommunal verksamhet ska den grundläggande granskningen innehålla granskning av måluppfyllelse och granskning av styrning och intern kontroll.

1.1 Syfte

Det övergripande syftet är att genomföra en basgranskning av regionens styrelse, nämnder, beredningar, bolag och förbund. Detta för att tillsammans med den övriga och systematiska grundläggande granskningen som till exempel revisionsdialog och fördjupade granskningar bidra till en stabil grund i ansvarsprövningen.

Denna granskning är en del av den årliga granskningen av regionen som görs av revisionen och kommer att ingå som en del i bedömningen om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och har en tillräcklig intern kontroll.

1.2 Revisionsfrågor

Övergripande revisionsfråga:

Har revisionsobjektet bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt och har den interna kontrollen varit tillräcklig?

Delfrågor:

- Är revisionsobjektets verksamhetsresultat förenligt med fullmäktigebeslut och riktlinjer samt gällande lagstiftning och andra relevanta föreskrifter?
- Har revisionsobjektet genomfört sina uppdrag med tillgängliga resurser?
- Har revisionsobjektet en styrning och uppföljning mot mål och beslut?
- Har revisionsobjektet tolkat mål och uppdrag och brutit ned dessa till egna mätbara mål och att de fungerar som styrsignaler till verksamheten?

Region Kalmar

Basgranskning – Folkhögskolestyrelsen

2023-03-14

- Har revisionsobjektet fastställt en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter?
- Har revisionsobjektet gjort en riskanalys samt en intern kontrollplan vilka syftar till att hantera prioriterade risker?
- Har revisionsobjektet en tillräcklig uppföljning och rapportering av verksamhetens resultat samt beslutar man om åtgärder vid avvikelser?
- Har revisionsobjektet en fullgod ekonomistyrning samt ekonomisk uppföljning och rapportering?
- Har revisionsobjektet ett systematiskt arbete med sin interna kontroll avseende såväl verksamhet som ekonomi?
- Har revisionsobjektet tydliga beslutsunderlag och protokoll?
- Hur har revisionsobjektet hanterat rekommendationer som getts under 2020–2022?

1.3 Avgränsning

Den del av basgranskningen som beskrivs i följande rapport har avsett folkhögskolestyrelsen. Följaktligen har endast de revisionsfrågor och revisionskriterier som är aktuella för styrelsens verksamhet tillämpats.

1.4 Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. De huvudsakliga revisionskriterierna består av:

- Kommunallag (2017:725) 6 kap
- Förvaltningslag (2017:900)
- God revisionsned i kommunal verksamhet
- Regionens styrmodell och styrprinciper
- Regionfullmäktiges mål och uppdrag för verksamheten

1.5 Metod och genomförande

Granskningen har genomförts genom dokumentinsamling och analys av densamma. Revisionsbevis har inhämtats för respektive revisionsfråga. Komplement till dokumentgranskning har utgjorts av intervjuer och avstämningar med ledningar i respektive granskningsobjekt.

Intervjuer har genomförts med nämndens presidium samt ledande tjänstepersoner från nämndens förvaltning. Intervjuerna har genomförts digitalt via Teams.

Region Kalmar

Basgranskning – Folkhögskolestyrelsen

2023-03-14

Granskningen har utförts av projektledare Kristian Gunnarsson, certifierad kommunal yrkesrevisor samt revisor Alfred Tilly. Veronica Hedlund Lundgren har varit kvalitetsansvarig för granskningen.

Föreliggande rapport har faktakontrollerats av ansvariga i revisionsobjektet.

2 Resultat och iakttagelser i granskningen

Redovisningen nedan följer strukturen för revisionsfrågorna och i anslutning till varje delområde lämnas i varje avsnitt kommentarer och bedömningar.

2.1 Organisation med ansvarsfördelning och befogenheter

Av folkhögskolestyrelsens reglemente¹ framgår att styrelsen ansvarar för Region Kalmar läns folkhögskolor.

I folkhögskolestyrelsens uppgifter ingår att:

- tillse att verksamheten bedrivs i enlighet med de av huvudmannen fastställda målen,
- vårda och utveckla respektive folkhögskolas verksamhetsprofil,
- upprätthålla och utveckla respektive skolas nätverk både lokalt och med andra intressenter,
- upprätta planer och årsbudget enligt särskilda anvisningar,
- upprätta policydokument kring skolornas verksamhet för kursdeltagare med funktionsnedsättning och personer som har invandrat och som har brister i svenska språket,
- avge årsredovisning till folkbildningsrådet,
- lämna redovisning till Specialpedagogiska skolmyndigheten,
- utifrån riktlinjer från Folkbildningsrådet (FBR) upprätta studeranderättslig standard,
- på begäran av Folkhögskolornas studeranderättsliga råd (FSR) avge yttranden i studeranderättsliga tvister,
- genom uppföljning och utvärdering följa skolornas verksamhet samt att upprätta verksamhetsberättelser enligt särskilda anvisningar,
- utföra revision av skolornas verksamhet.

---

¹ Fastställt av landstingsfullmäktige 2018-10-03, gällande från och med 2019-01-01

Region Kalmar

Basgranskning – Folkhögskolestyrelsen

2023-03-14

Av reglementet framgår även åt vilka styrelsen får delegera beslutanderätt på deras vägnar samt i vilka typer av ärenden. Styrelsens reglemente är identiskt utformat även för perioden 2023-2026². I tidigare basgranskningar har revisionen lämnat flera rekommendationer avseende styrelsens reglemente.

I tidigare granskning har konstaterats att regionala utvecklingsförvaltningen bedriver verksamhet gentemot både regionala utvecklingsnämnden och folkhögskolestyrelsen. Det är samma ledamöter i båda de politiska organen vilket uppges förenkla arbetet samt underlätta informationsspridning. Ordningen är densamma för 2022.

2.1.1 Kommentar och bedömning

Vi bedömer att det huvudsakligen finns en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter. Av styrelsens reglemente framgår styrelsens uppgifter, dess ansvar och dess befogenheter. Vi noterar däremot att styrelsens reglemente, trots tidigare rekommendationer avseende dess utformning, inte har reviderats i samband med den nya mandatperiodens början.

2.2 Mål, verksamhetsresultat och uppföljning

Enligt fullmäktiges regionplan består Region Kalmar läns styrmodell av en vision, en strategi samt fem övergripande strategiska mål. Målen ska vara utformade med *målvärde(n)* för att möjliggöra uppföljning och analys. Målvärden för fullmäktiges mått anges i kort- respektive långsiktiga målvärden.

- De fem övergripande strategiska målen utgörs av
- Nöjda invånare och samarbetspartners
- Hållbar utveckling i hela länet
- Sveriges bästa kvalitet, tillgänglighet och säkerhet
- En av Sveriges bästa arbetsplatser
- God ekonomisk hushållning

Respektive övergripande strategiskt mål har av folkhögskolestyrelsen brutits ned i delmål som i stort motsvarar de delmål den regionala utvecklingsnämnden antagit i sin verksamhetsplan. Planen antogs vid styrelsens sammanträde 2022-01-18 § 4.

För folkhögskolestyrelsen gällde följande mål avseende 2022:

Strategiska mål	Folkhögskolestyrelsens mål
Nöjda invånare och samarbetspartners	1. Hälsa och välbefinnande 2. Stärkt samverkan med länets kommuner och övriga samarbetspartners

² Fastställt av regionfullmäktige 2022-09-29

Region Kalmar

Basgranskning – Folkhögskolestyrelsen

2023-03-14

	3. Bra bemötande och delaktighet 4. God tillgänglighet
Hållbar utveckling i hela länet	1. Effektiv kompetensmatchning och höjd utbildningsnivå 2. Hållbar utveckling 3. Kultur i hela länet
En av Sveriges bästa arbetsplatser	1. Attraktiva, utvecklande och hälsofrämjande arbetsplatser med rätt kompetens för verksamheternas behov och uppdrag
God ekonomisk hushållning	1. God ekonomisk hushållning

Styrelsen hade inte utformat några mål för det strategiska målet Sveriges bästa kvalitet, tillgänglighet och säkerhet. Intervjuade menar att styrelsen valt ett annat arbetssätt avseende mätning av kvalitet i sin verksamhet. Kvalitet mäts bland annat genom elevenkäter samt genom jämförelser mellan skolor avseende bemötande och studieresultat. Framgent ska styrelsen reflektera över hur det befintliga arbetet som görs kan åskådliggöras inom ramen för åiterrapportering av styrelsens verksamhetsplan.

För majoriteten av delmålen har styrelsen även utformat ett antal målvärden som ska följas upp och analyseras. Målvärdena har inte utformats för målen Stärkt samverkan med länets kommuner och övriga samarbetspartners (tillhörande det strategiska målet Nöjda invånare och samarbetspartners). För samtliga delmål har nämnden även utformat ett antal aktiviteter som är förväntade att leda till en ökad måluppfyllelse.

Enligt fullmäktiges regionplan ska nämndernas verksamhetsuppföljning ske genom periodrapporter i enlighet med upprättad plan för uppföljning. Uppföljning ska ske genom två delårsrapporter och en årsrapport.

Intervjuade uppger att delårsrapport för april upprättades men åiterrapporterades endast till regionala utvecklingsnämnden.

Av verksamhetsberättelse 2022–08 för regionens folkhögskolor, godkänd vid styrelsens sammanträde 2022-10-15, följs endast ett urval av styrelsens målvärden upp då flera målvärden följs upp på årsbasis eller under 2023. I verksamhetsberättelsen framkommer vissa avvikelser från beslutade målvärden. Styrelsen har inte fattat några beslut med anledning av dessa avvikelser.

Av verksamhetsberättelsen för helåret följs alla mål förutom de med uppföljning under 2023 upp. Flera avvikelser noteras även i helårsverksamhetsberättelsen. Bland styrelsens protokoll för 2022 återfinns inga beslut avseende verksamhetsberättelse för helår.

2.2.1 Kommentar och bedömning

Vi bedömer att folkhögskolestyrelsen har tolkat fullmäktiges mål och uppdrag och brutit ned dessa till egna mätbara mål. Vi noterar dock att det saknas ett styrelsespecifikt mål för det strategiska målet Sveriges bästa kvalitet, tillgänglighet och säkerhet. Eftersom ett arbete sker kring mätning av kvalitet och bemötande menar vi att styrelsen borde kunna formulera mål även till detta fullmäktigemål.

Vi bedömer vidare att styrelsen endast delvis har en tillräcklig uppföljning och rapportering av verksamhetens resultat. Styrelsen har inte helt följt upp sin verksamhetsplan vid de planerade uppföljningstillfällena och den har inte heller följt upp samtliga beslutade målvärden eller aktiviteter vid något av tillfällena. Det framgår inte heller huruvida styrelsen är tillfreds med det arbete som är utfört och styrelsen har inte heller beslutat om åtgärder vid uppvisade avvikelser.

2.3 Ekonomistyrning och ekonomisk uppföljning

Folkhögskolestyrelsen har i sin verksamhetsplan för folkhögskolor 2022 beskrivit sin driftbudget 2022, handlingsplan för kostnadseffektiv verksamhet, investeringsbudget, fokusområden, mått för uppföljning samt aktiviteter för att säkerställa god ekonomisk hushållning med budget i balans. Bilagd planen finns även en övergripande driftbudget för regionens fyra folkhögskolor.

Verksamhetsberättelsen 2022–08 för folkhögskolorna som presenterades för folkhögskolestyrelsen vid dess sammanträde 2022-10-05 innehåller en beskrivning av folkhögskoleverksamhetens ekonomiska läge och helårsprognos samt en prognos över nyttjande av investeringsbudget.

Verksamhetsberättelsen 2022 för folkhögskolorna innehåller en beskrivning av folkhögskoleverksamhetens ekonomiska resultat, +0,7 mkr, och samt ett resultat för nyttjande av investeringsbudget, 0,8 mkr (budgeterat 2,1 mkr). Bland styrelsens protokoll för 2022 återfinns inga beslut avseende verksamhetsberättelse för helår.

Avseende god ekonomisk hushållning hade styrelsen ett mål om att verksamhetens ekonomiska utfall ska rymmas inom tilldelade ramar. Verksamheten nyttjade 99 % av sin budgetram och redovisar därför 0,7 mkr i överskott.

I tidigare basgranskning har noterats att ekonomisk uppföljning endast sker till regionala utvecklingsnämnden, dvs inte till ett sammanträde där folkhögskolestyrelsen är beslutföra och kan fatta beslut för styrelsens räkning, även om det är personalunion mellan nämnd och styrelse. Så är inte längre fallet.

2.3.1 Kommentar och bedömning

Vi bedömer att folkhögskolestyrelsen har en fullgod ekonomistyrning samt ekonomisk uppföljning och rapportering.

2.4 Intern kontroll

Representanter för folkhögskolestyrelsen uppger att styrelsen följer fastställd internkontrollplan för regional utvecklingsförvaltning. Från och med plan för 2023 ska enligt intervjuade beslut tas separat i folkhögskolestyrelsen.

Förvaltningens ledningsgrupp, där folkhögskoleverksamheten är representerad genom ansvarig tjänsteperson, genomför återkommande risk- och väsentlighetsanalys inför framtagande av interkontrollplan. Folkhögskolestyrelsen och regionala utvecklingsnämnden ges möjlighet komma med inspel i arbetet under ordinarie styrelsemöten och nämndsmöten.

Av internkontrollplan 2022 för den regionala utvecklingsnämnden/förvaltningen framgår att sex riskområden har identifierats. Planen antogs av den regionala utvecklingsnämnden 2021-11-24. Av planen framgår riskvärdering av ett urval av risker samt åtgärder med angivet slutdatum. Samtliga åtgärder har slutdatumet 2022-12-31. Ansvariga tjänstepersoner upprättar rapporter vilka presenteras för folkhögskolestyrelsen och regionala utvecklingsnämnden två gånger per år. Av protokoll för regionala utvecklingsnämnden 2022-10-05 samt bilagd delårsrapport framgår det att nämnden tagit del av åiterrapport av intern kontroll.

Däremot har folkhögskolestyrelsen inte behandlat åiterrapportering av intern kontroll i den egna styrelsen. Intervjuade uppger att man tolkat den interna kontrollen som hänförlig till förvaltningen, inte till respektive politiskt organ. Från och med 2023 kommer dokumentation hänförlig till intern kontroll behandlas separat i respektive politiskt organ. Vi ser även av folkhögskolestyrelsens protokoll från 2023-01-17 att intern kontrollplan 2023 för folkhögskolestyrelsen antagits.

2.4.1 Kommentar och bedömning

Vi bedömer att folkhögskolestyrelsen inte har fastställt en riskanalys eller en intern kontrollplan för 2022 för att hantera prioriterade risker. Vi bedömer vidare att folkhögskolestyrelsen i formell mening inte heller har ett systematiskt arbete med sin interna kontroll avseende verksamhet och ekonomi. Vi bedömer det som positivt att folkhögskolestyrelsen och regionala utvecklingsnämnden planeras fatta separata beslut avseende intern kontroll från och med 2023.

2.5 Tidigare revisionsrekommendationer

Vid den översiktliga basgranskningen 2020 lämnades följande rekommendationer till folkhögskolestyrelsen:

- att utveckla arbetet med "Handlingsplaner för kostnadseffektiv verksamhet" avseende exempelvis besparingarnas potential och när i tiden redovisade åtgärder förväntas få effekt.
- att initiera ett arbete med att förtydliga reglemente, riktlinjer och rutiner, i syfte att föreslå för fullmäktige att besluta om nytt reglemente där

Region Kalmar

Basgranskning – Folkhögskolestyrelsen

2023-03-14

ansvarsfördelningen mellan folkhögskolestyrelsen och regionala utvecklingsnämnden förtydligats.

Vid den översiktliga basgranskningen 2021 lämnades följande rekommendationer till folkhögskolestyrelsen:

- att tydliggöra hur beslut ska delegeras, det vill säga vilka beslut som kan fattas på delegation samt vem som är delegat i dessa fall
- att säkerställa att uppföljning av verksamhetsplanen sker i enlighet med de mål och riktlinjer som regionfullmäktige bestämt, det vill säga två delårsrapporter och en verksamhetsberättelse.
- att initiera ett arbete med att förtydliga reglemente, riktlinjer och rutiner, i syfte att förslå för fullmäktige att besluta om nytt reglemente där ansvarsfördelningen mellan folkhögskolestyrelsen och regionala utvecklingsnämnden förtydligats.

Nämnden har via enkätsvar uppgett följande svar avseende tidigare rekommendationer från översiktliga basgranskningen 2020:

- Se verksamhetsberättelser för folkhögskolor 2020 och framåt där effektiviseringsarbetet med effekter beskrivs.
- Tjänsteperson har påbörjat arbetet under 2021 med att förankra rekommendationen hos ansvariga politiker samt regionens kansli och tagit fram goda exempel på motsvarande delegationsordning från andra regioner. Arbetet tog hänsyn till den nya politiska mandatperioden i samband med valet 2022.

Nämnden har via enkätsvar uppgett följande svar avseende tidigare rekommendationer från översiktliga basgranskningen 2021:

- Tjänstepersoner har påbörjat arbetet med att förankra rekommendationen hos ansvariga politiker samt tagit fram goda exempel på motsvarande delegationsordning från andra regioner.
- Uppföljning av verksamhetsplanen gjordes via delårsrapport augusti samt verksamhetsberättelse. Delårsrapport för april togs fram i Stratsys, dock utan särskild redovisning på folkhögskolestyrelsen. Detta till största delen beroende på parallell redovisning av separata verksamhetsberättelser helår som varje folkhögskola enskilt ska skicka in till Folkbildningsrådet enligt villkor för statsbidrag. Uppföljning av mål, mått, aktiviteter för folkhögskolorna ingick i redovisningen av regional utvecklingsnämnds delårsrapport för april. (Rekommendationen tillämpas fullt ut under 2023.)
- Tjänsteperson har påbörjat arbetet under 2021 med att förankra rekommendationen hos ansvariga politiker samt regionens kansli och tagit fram goda exempel på motsvarande delegationsordning från andra regioner. Arbetet inväntade också den nya politiska mandatperioden.

2.5.1 Kommentar och bedömning

Vår sammantagna bedömning gällande tidigare lämnade rekommendationer är att styrelsen endast delvis har vidtagit åtgärder för att möta dessa. Inga förändringar av folkhögskolestyrelsens reglemente, inklusive avsnitt avseende delegation, har genomförts och uppföljning har inte skett i den omfattning som rekommendationen föreskriver. Nämnden uppger däremot via enkätsvar att ett arbete pågår med samtliga rekommendationer vilket vi bedömer som positivt.

3 Slutsats och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att folkhögskolestyrelsen huvudsakligen bedrivit sin verksamhet på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt. Vi bedömer att styrelsens interna kontroll inte varit tillräcklig då styrelsen inte beslutat om den under året men ser positivt på att folkhögskolestyrelsen fortsättningsvis, med start 2023, tar egna beslut om den interna kontrollen.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi folkhögskolestyrelsen att:

- Tydliggöra hur beslut ska delegeras, det vill säga vilka beslut som kan fattas på delegation samt vem som är delegat i dessa fall.
- Säkerställa att uppföljning av verksamhetsplanen sker i enlighet med de mål och riktlinjer som regionfullmäktige bestämt, det vill säga två delårsrapporter och en verksamhetsberättelse.
- Initiera ett arbete med att förtydliga reglemente, riktlinjer och rutiner, i syfte att förslå för fullmäktige att besluta om nytt reglemente där ansvarsfördelningen mellan folkhögskolestyrelsen och regionala utvecklingsnämnden förtydligats.
- Säkerställa att uppföljning av intern kontrollplan sker till folkhögskolestyrelsen.

Region Kalmar

Basgranskning – Folkhögskolestyrelsen

2023-03-14

KPMG, dag som ovan

Kristian Gunnarsson

Certifierad kommunal yrkesrevisor

Alfred Tilly

Verksamhetsrevisor

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.